

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 6C/34/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8321202136
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kurucová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2021:8321202136.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Janou Kurucovou v spore žalobcu: K.. A. J., nar. X.X.XXXX, bytom J. Č.. XXX, zastúp.: JUDr. Andreou Havlátovou Rajczyovou, advokátkou, so sídlom Žižkova 6, Košice, proti žalovanej: Slovenskej republike, za ktorú koná Generálna prokuratúra SR, Štúrová 2, Bratislava, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy vo výške 6 333,12 eur, takto

rozhodol:

I. Žalovaná je p o v i n n á uhradiť žalobcovi z titulu náhrady škody sumu 1 333,12 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % z tejto sumy ročne od 27.6.2018 do zaplatenia a sumu 5 000 z titulu náhrady nemajetkovej ujmy, všetko v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. P r i z n á v a žalobcovi vo vzťahu k žalovanej právo na náhradu trov konania v celom rozsahu s tým, že o výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením, ktoré vydá po právoplatnosti tohto rozsudku vyšší súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca podal dňa 30.6.2021 na tunajší súd žalobu, ktorou žiadal, aby žalovaná bola zaviazaná uhradiť mu škodu vo výške 1 333m12 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % z tejto sumy ročne od 27.6.2018 do zaplatenia, nemajetkovú ujmu vo výške 5 000 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % z tejto sumy ročne od 27.6.2018 do zaplatenia a nahradiť mu trovy konania.

2. Podanú žalobu odôvodnil tým, že uznesením vyšetrovateľa SKIS Ministerstva vnútra SR z 31.3.2016 mu bolo vznesené obvinenie pre zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa a pre prečin ublíženia na zdraví, ktorého sa mal dopustiť ako príslušník Policajného zboru. Pôvodne mu bolo vznesené aj skoršie obvinenie z 24.11.2015, ktoré však bolo uznesením Okresnej prokuratúry Humenné z 25.1.2016 zrušené.

Dňa 14.3.2007 podal prokurátor Okresnej prokuratúry Humenné obžalobu, ktorá bola vedená na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 1T/33/2017. Rozsudkom v tejto trestnej veci z 7.2.2018 bol žalobca oslobodený spod obžaloby, nakoľko skutok, ktorý bol predmetom obžaloby nie je trestným činom. Krajský súd v Prešove uznesením z 27.6.2018 zamietol odvolanie prokurátora a potvrdil tak oslobodenie žalobcu spod podanej obžaloby.

3. V súvislosti s daným trestným konaním bola žalobcovi spôsobená škoda vo výške 1 114 eur pozostávajúca z trov prípravného i súdneho konania vypočítaná ako tarifná odmena advokáta a tiež vo výške 219,12 eur z titulu objednávky znaleckého posudku.

4. Žalobca tiež uplatnil náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 5 000 eur, ktorú odôvodnil tým, že mu bolo vznesené obvinenie ako príslušníkovi Policajného zboru, teda za skutok súvisiaci s výkonom jeho povolania. Obvinenie pritom bolo vznesené predčasne a preukázalo sa ako nedôvodné. Počas celého trvania trestného konania žalobca žil v neistote a strácal vieru v zákonnosť rozhodnutia súdu a prenasledovali ho každodenné obavy o stratu zamestnania a stratu slobody. Psychická ujma žalobcu sa prejavovala aj v súkromnom živote a mala zlý vplyv na jeho manželstvo. V komunite obyvateľov obce, v ktorej žije, sa o ňom začalo hovoriť ako o násilníkovi, ktorý bol obžalovaný. Tak isto zásah do cti nie je napravitelný len oslobodením spod obžaloby, nakoľko názor verejnej mienky je daný a oslobodenie nastalo až s odstupom istého času. Zásah do cti žalobcu je násobený aj špecifickým charakterom spoločenského postavenia žalobcu ako príslušníka Policajného zboru. Počas celého trvania trestného stíhania mu bolo pozastavené vyplácanie odmien, nebolo možné rozhodnúť ani o bezpečnostnej previerke druhého stupňa a žalobca žil v neistote, či nebude prepustený z Policajného zboru. Preto si žalobca uplatnil aj náhradu nemajetkovej ujmy a to vo výške 5 000 eur.

5. Pred podaním žaloby žalobca dňa 21.3.2019 doručil žalovanej žiadosť o prerokovanie nároku v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z., na ktoré žalovaná odpovedala listom zo 4.6.2019 tak, že žiadosť zamietla.

Mimo iného žalovaná argumentovala tým, že dôvodnosť služobného zákroku mala byť predmetom konania o disciplinárnom previnení a súd konštatoval, že ak by nedošlo k premlčaniu, tak by vec postúpil inému orgánu. Žalobca k tomu uviedol, že podľa rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/54/2011 „Postúpenie veci inému orgánu, ak k takémuto rozhodnutiu došlo preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným, má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť. Právoplatnosťou rozhodnutia o postúpení veci inému orgánu totiž trestné konanie končí a zanikajú účinky rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia; zrušenie takéhoto rozhodnutia sa zároveň z toho dôvodu stáva bezpredmetným (nadbytočným).“

6. Žalovaná sa k žalobe vyjadrila tak, že vzhľadom na ustanovenie § 215 Trestného poriadku a v trestnom konaní zabezpečené dôkazy svedčiace v neprospech obžalovaného K. A. J. bolo povinnosťou dozorujúceho prokurátora vo veci podať súdu obžalobu. O vine či nevine po vyhodnotení dôkazov je príslušný rozhodnúť len súd. Vzhľadom na uvedené nemožno konštatovať, že škodu žalobcovi spôsobila prokuratúra. Žalovaná žiadala preto žalobu zamietnuť ako nedôvodnú, lebo nárok žalobcu neuznala ani pri rozhodovaní o predbežnom prerokovaní nároku. Poukázala tak na dôvody uvedené v liste, ktorým nárok na predbežné prerokovanie nároku bol zamietnutý. Z opatrnosti namietla aj premlčanie uplatneného nároku a navrhla pripojiť spis Okresného súdu Humenné sp. zn. 1T/33/2017.

7. K vyjadreniu žalovanej žalobca uviedol, že orgány činné v trestnom konaní porušili povinnosti objasniť v rámci prípravného konania aj okolnosti v prospech obvineného a dodržať zásadu zdržanlivosti trestného stíhania. Ak by orgány činné v trestnom konaní náležite zistili skutkový stav, nemuselo dôjsť k vzneseniu obvinenia či podaniu obžaloby. Zároveň mali počkať na výsledky dokazovania v disciplinárnom konaní a tak bolo možné predísť nedôvodnému vedeniu trestného stíhania ukončenému oslobodením spod obžaloby. Namiesto toho orgány činné v trestnom konaní vystavovali žalobcu trestnému stíhaniu za zločin s trestnou sadzbou 4 až 10 rokov po dobu viac než dvoch rokov.

8. Námietka premlčania je nedôvodná, lebo žalobca sa dozvedel o vzniku škody dňa 27.6.2018. Trojročná subjektívna premlčacia doba je zachovaná. Táto premlčacia doba navyše neplynula počas predbežného prerokovania nároku v období od 25.3.2019 do 4.6.2019, ani počas účinnosti zákona č. 62/2020 Z. z. a zákona č. 9/2021 Z. z. Dvojročná desaťročná objektívna premlčacia doba je zachovaná. Preto žalobca na podanej žalobe zotrval v celom rozsahu.

9. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu, oboznámil s obsahom spisu tunajšieho súdu sp. zn. 1T/33/2017, oboznámil sa so žiadosťou žalobcu o predbežné prerokovanie nároku ako aj s odpoveďou žalovanej na túto žiadosť, s vyúčtovaním trov trestného konania predchádzajúcim právnym zástupcom žalobcu S.. S., s dokladom o zaplatení náhrady za vypracovanie znaleckého posudku v trestnom konaní, s čestným prehlásením manželky žalobcu a zistil nasledovný skutkový stav:

10. Z obsahu spisu tunajšieho súdu sp. zn. 1T/33/2017 mal súd za preukázané, že uznesením Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, sekcia kontroly a inšpekčnej služby č. ČVS:SKIS-156/OISV-

V-2015 z 24.11.2015 bolo žalobcovi vznesené obvinenie ako obvinenému pre zločin Zneužívanie právomoci verejného činiteľa a pre prečin Ublíženie na zdraví zasahoval ako člen hliadky OO PZ Snina dňa 27.6.2015 pri kontrole občana N. T., u ktorého bolo po lekárskom vyšetrení zistené podozrenie na otras mozgu ľahkého stupňa a teda, že žalobca ako príslušník PZ svojím konaním postupoval v rozpore s § 8 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore, čím porušil svoje povinnosti ustanovené Zákonom o štátnej službe.

Žalobca prostredníctvom zvoleného advokáta S.. K. S. podal sťažnosť, o ktorej Okresná prokuratúra Humenné v konaní č. 1 Pv 421/15/7702-10 z 25.1.2016 rozhodla tak, že napadnuté uznesenie zrušila a nariadila znova vo veci konať a rozhodnúť.

11. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, sekcia kontroly a inšpekčnej služby č. ČVS:SKIS-156/OISV-V-2015 uznesením z 31.3.2016 vzneslo žalobcovi obvinenie pre zločin zneužívanie právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. písm. a), ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukázaním na ustanovenie § 138 písm. d) Trestného zákona a pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona, lebo bol dostatočne odôvodnený záver, že ako člen hliadky OO PZ Snina dňa 27.6.2015 kontroloval občana N. T., ktorý sa hlučne správal a odmietol hliadke predložiť doklad totožnosti. Zadržaný bol hodený na zem, boli mu priložené putá a bol naložený do motorového vozidla, kde počas jazdy na zadných sedadlách bol opakovane bitý fackami a lakťom do oblasti tváre. N. T. sa v dňoch 28.6.2015 a 29.6.2015 podrobil lekárske vyšetreniam, pri ktorých boli zistené zranenia pomliaždenie tváre a opuch pod ľavým okom, plošná odrenina nad vrcholom jarmového oblúka, opuch a odrenina na ľavom líci, nosa, pomliaždenie na viacerých častiach tváre a podozrenie na otras mozgu ľahkého stupňa. Žalobca ako príslušník PZ svojím konaním postupoval v rozpore s § 8 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore, čím porušil svoje povinnosti ustanovené v § 48 ods. 3 písm. a), e), zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe.

Aj proti tomuto uzneseniu podal žalobca prostredníctvom zvoleného advokáta S.. K. S. sťažnosť, ktorej zo strany Okresnej prokuratúry nebolo vyhovené.

12. Po ďalších procesných úkonoch bola na tunajší súd dňa 14.3.2017 podaná obžaloba na žalobcu pre skutok opísaný v uznesení o vznesení obvinenia s tým, že spáchal zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona.

13. O podanej obžalobe rozhodol Okresný súd Humenné rozsudkom č. k. 1T/33/2017-396 zo 7.2.2018 tak, že obžalovaného K.. A. J. oslobodil spod obžaloby.

V závere odôvodnenia rozsudku poukázal na rozporuplné výpovede svedkov, ktoré viedli súd k aplikácii zásady in dubio pro reo - v pochybnostiach v prospech obvineného. Z toho dôvodu by súd (pokiaľ by uloženie disciplinárneho opatrenia nebolo premlčané) postúpil vec príslušnému orgánu rozhodnutím v zmysle § 280 ods. 2 Trestného poriadku. Iba pre premlčanie možného uloženia disciplinárneho opatrenia súd obžalovaného oslobodil pre dôvod uvedený v ustanovení § 285 písm. b) Trestného poriadku - pretože skutok nie je trestným činom.

V dôsledku odvolania podaného okresnou prokuratúrou vo veci rozhodoval Krajský súd v Prešove, ktorý uznesením č. k. 2To/13/2018-414 z 27.6.2018 zamietol odvolanie prokurátora.

Rozsudok prvoinštančného súdu vo veci 1T/33/2017 tak nadobudol právoplatnosť dňa 27.6.2018.

14. Pred podaním samotnej žaloby na súd žalobca listom z 18.3.2019 adresovanej Generálnej prokuratúre SR požiadal o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím v zmysle § 15, 16 a nasl. zákona č. 514/2003 Z. z. Žiadal, aby mu boli uhradené trovy trestného konania vo výške 1 114 eur, suma 219 eur, ktorú vynaložil na vypracovanie kontrolného znaleckého posudku a tiež nemajetková ujma vo výške 5 000 eur.

Žalovaná túto žiadosť ako nedôvodnú odmietla listom z 27.5.2019.

15. Výšku nároku na náhradu škody spočívajúcej v náhrade trov trestného konania za úkony právnej pomoci poskytnutej obhajcom S.. K. S. žalobca preukázal záverečným vyúčtovaním tohto obhajcu.

Obhajca vyúčtoval odmenu za nasledujúce úkony právnej pomoci:

- Dňa 13.12.2015 príprava a prevzatie obhajoby vo výške 92,62 eur vrátane paušálnej náhrady 7,41 eur.
- Dňa 14.12.2015 účasť pri výsluchu svedkov, dva úkony právnej pomoci vo výške 185,24 eur plus paušálna náhrada 7,41 eur.
- Dňa 11.1.2016 písomné odôvodnenie sťažnosti obvineného proti uzneseniu o vznesení obvinenia z 24.11.2015 vo výške 95,37 eur a k tomu paušálna náhrada 7,63 eur.
- Dňa 21.4.2016 príprava a prevzatie obhajoby vo výške 95,37 eur spolu s paušálnou náhradou vo výške 7,63 eur.
- Dňa 25.4.2016 písomné odôvodnenie sťažnosti obvineného proti uzneseniu o vznesení obvinenia z 31.3.2016 vo výške 95,37 eur a paušálna náhrada 7,63 eur.
- Dňa 1.6.2016 prevzatie a príprava zastúpenia vo veci konania o mimoriadnom opravnom prostriedku vo výške 95,37 eur a paušálna náhrada 7,63 eur.
- Dňa 6.6.2016 návrh na zrušenie uznesenia vyšetrovateľa o vznesení obvinenia a uznesenia okresnej prokuratúry vo výške 95,37 eur a paušálnej náhrady vo výške 7,63 eur.
- Dňa 16.1.2017 účasť na výsluchu obvineného vo výške 97,62 eur a paušálna náhrada 7,81 eur.
- Dňa 16.1.2017 návrh na zmenu právnej kvalifikácie skutku vo výške 97,62 eur a paušálna náhrada 7,81 eur.
- Dňa 25.1.2017 účasť pri výsluchu poškodeného vo výške 195,24 eur a paušálnu náhradu vo výške 7,81 eur, t. z. za dva úkony právnej služby, lebo išlo aj o konfrontáciu medzi poškodeným a obvineným.
- Dňa 7.2.2017 účasť pri výsluchu svedka Brečku vo výške 97,62 eur a paušálna náhrada 7,81 eur.
- Dňa 4.4.2017 písomné vyjadrenie sa k výzve Okresného súdu Humenné a oznámenie návrhu na vykonanie dôkazov vo výške 97,62 eur a paušálna náhrada 7,81 eur..
- Dňa 24.7.2017 zastúpenie na hlavnom pojednávaní Okresného súdu Humenné za dva úkony právnej služby vo výške 195,24 eur a paušálna náhrada vo výške 7,81 eur.
- Dňa 9.10.2017 zastúpenie na hlavnom pojednávaní Okresného súdu Humenné odročené bez prejednanja veci - odmena vo výške 1 , t.j. 24,40 eur a paušálna náhrada 7,81 eur.
- Dňa 21.12.2017 zastúpenie na hlavnom pojednávaní Okresného súdu Humenné za dva úkony právnej služby vo výške 195,24 eur a paušálna náhrada 7,81 eur.
- Dňa 7.2.2018 zastúpenie na hlavnom pojednávaní Okresného súdu Humenné, odmena za jeden úkon právnej služby vo výške 100,50 eur a paušálna náhrada vo výške 8,04 eur.
- Dňa 7.2.2018 písomná záverečná reč obhajcu a účasť na hlavnom pojednávaní Okresného súdu Humenné, t. j. jeden úkon právnej pomoci vo výške 100,50 eur a paušálna náhrada vo výške 8,04 eur.
- Dňa 3.4.2018 písomné vyjadrenie sa k odôvodneniu odvolania zo strany Okresnej prokuratúry, odmena za jeden úkon právnej pomoci vo výške 100,50 eur a paušálna náhrada vo výške 8,04 eur.
- Dňa 27.6.2018 účasť na verejnom zasadnutí Krajského súdu v Prešove, jeden úkon právnej pomoci vo výške 100,50 eur a paušálna náhrada vo výške 8,04 eur.

Obhajca v záverečnom vyúčtovaní uviedol, že celková tarifná odmena za obhajobu v uvedenej trestnej veci predstavuje sumu 2 463 eur, ale advokátom požadovaná odmena po poskytnutej zľave je vo výške 1 114 eur.

16. Preverení poskytnutia jednotlivých úkonov právnej pomoci zo strany obhajcu S.. K. S. v trestnom konaní, ktoré sa napokon viedlo na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 1T/33/2017 súd zistil, že odmena zvoleným obhajcom bola vyúčtovaná správne, v zmysle vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb. Odmena bola vyúčtovaná ako tarifná odmena advokáta v zmysle § 12 ods. 3 písm. b) vyhlášky č. 655/2004 Z. z. s poukazom na § 1 ods. 3 a ods. 4 cit. vyhlášky. Paušálna náhrada bola účtovaná podľa § 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.

Žalovaná výšku uplatnených trov trestného konania nerozporevala a vyjadrila sa tak, že k nároku na náhradu škody vo výške 1 114 eur, pokiaľ ide o samotnú výšku nemá námietky.

Súd považoval takto uplatnenú sumu za nespornú, lebo žalovaná ju nenamietala a navyše vyplýva z jednotlivých úkonov poskytnutých obhajcom žalobcovi v rámci celého trestného konania.

17. Žalobca uplatnil škodu aj vo výške 219,12 eur, ktorá mu vznikla z titulu odmeny za vypracovanie znaleckého posudku znalcom K.. K. I.. Žalobca predložil súdu príjmový pokladničný doklad o úhrade sumy 219,12 eur znalcovi K.. K. I. dňa 22.4.2016 a to ako úhradu za znalecký posudok. Ani voči tejto výške uplatnenej škody žalovaná nenamietala a po predložení príjmového pokladničného dokladu sa vyjadrila tak, že táto suma nie je medzi stranami sporná. Súd preto považoval uplatnenie nároku na náhradu škody vo výške 219,12 eur za nespornú.

18. Žalobca vo svojej výpovedi pred súdom uviedol, že dňa 27.6.2015 bol príslušníkom OO PZ Snina a zúčastnil sa určitého služobného zákroku, na základe ktorého bolo najprv začaté trestné stíhanie vo veci a neskôr mu bolo vznesené obvinenie. Súbežne so vznesením obvinenia pre zločin zneužitia právomoci verejného činiteľa a ublíženia na zdraví začalo aj konanie o prepustenie z Policajného zboru. Teda súbežne sa voči nemu viedli dve konania a následkom obidvoch mohla byť strata zamestnania. Túto situáciu psychicky veľmi ťažko znášal a negatívne sa prejavila v jeho osobnom, súkromnom a pracovnom živote. Činnosť príslušníka PZ mu nebola pozastavená, ale nedostal odmeny za celú dobu trestného konania, preto toto konanie malo preňho aj negatívny ekonomický dopad. Navyše si musel najať obhajcu, ktorý ho v trestnom konaní zastupoval a mimo vyplatenia odmeny sa musel zúčastňovať jednotlivých úkonov trestného konania a to v J. s čím boli spojené náklady na cestovné a iné výdavky. Najpodstatnejšou bola skutočnosť, že mu hrozil vysoký trest odňatia slobody a v dôsledku toho aj strata zamestnania a strata príjmu. V čase začatia trestného stíhania bol ženatý a mal vo výchove jednoročné dieťa, manželka bola na materskej dovolenke. Mal hypotéku na byt, ktorú bolo potrebné splácať a jediných príjmom rodiny bol príjem z jeho služobného pomeru, o ktorý by prišiel. Ak by došlo k strate zamestnania, rodina by tak nebola nijako zabezpečená.

Ako príslušník polície si uvedomoval, že mu hrozí trestná sadzba v rozsahu štyri až desať rokov a teda nepodmienečný trest odňatia slobody. To naňho pôsobilo veľmi depresívne v dôsledku čoho bol nervózny a nevyrovnaný. Neustále musel chodiť na výsluchy a celú situáciu vysvetľovať v práci, rodine i v okruhu známych. Nevyhľadal síce psychologickú pomoc, ale bol nútený užívať lieky na upokojenie, keďže bol veľmi nervózny. Celá situácia mala negatívny dopad najmä na jeho rodinný život, pretože bol veľmi výbušný, podráždený a zbrklo reagoval aj na maličkosti. Uviedol, že medzi ním a manželkou dochádzalo často k hádkam, lebo mu vyčítala to, čo sa stalo a on sa nedokázal ovládať. Svedkom týchto hádok bolo aj dieťa, ktoré bolo síce malé, ale celú situáciu reálne vnímalo a plakalo ak bez príčiny, lebo počulo, že sa rodičia hádajú. Kvôli neustálym výsluchom musel cestovať aj mimo trvalého bydliska a preto bol málo doma a nevenoval sa tak rodine tak, ako predtým.

Ďalšou skutočnosťou, ktorá sa negatívne prejavila na jeho pracovnom živote bolo to, že mu bolo pozastavené vykonanie previerky NBÚ a preto nemohlo dôjsť k ďalšiemu kariérenmu postupu.

Uviedol, že došlo aj k narušeniu medziludských vzťahov na pracovisku, lebo niektorí kolegovia ho ľutovali a naopak, niektorým to vyhovovalo, lebo na každom pracovisku existuje určitá rivalita medzi zamestnancami.

Tiež uviedol, že pred začatím trestného stíhania nebol nijako disciplinárne stíhaný ani potrestaný a bol dobre hodnotený.

Keďže žije v obci, informácia o začatí trestného stíhania sa rozšírila aj medzi obyvateľov obce, lebo bola žiadaná správa o jeho povesti od obecného úradu. Pociťoval určitú nevraživosť zo strany obyvateľov obce a niektorí sa s ním prestali rozprávať, iní sa mu iba pozdravili alebo sa pýtali priamo na prebiehajúce trestné konanie. Obmedzil sa aj jeho spoločenský život, lebo prestal chodiť na spoločenské udalosti. Nevedel sa zmieriť s tým, že voči nemu bolo začaté trestné stíhanie, lebo bol presvedčený o tom, že len vykonával svoju prácu a zrazu mu hrozil trest odňatia slobody na dlhý čas. Neustále myslel na to, čo sa stane, ak ho súd uzná za vinného a predstavoval si, že bude na dlhú dobu odlúčený od dieťaťa aj ostatnej rodiny, čo znášal veľmi ťažko. Neustále musel užívať tabletky na spanie a najhoršie preňho bolo, že sa mu stále vracali myšlienky na prebiehajúce konanie najmä za situácie, že bol sám a nemal sa čím zamestnať.

19. Žalobca predložil do konania aj čestné vyhlásenie jeho manželky K.. Q. J. z 24.6.2021, ktorá v ňom uviedla, že trestné konanie vedené voči jej manželovi spôsobilo množstvo negatívnych dôsledkov na psychickej pohode jej manžela, ktoré mali negatívny dopad aj na kvalitu spoluzitia v domácnosti.

Manžel strácal vieru v zákonnosť rozhodnutia súdu a prenasledovali ho každodenné obavy o odsudzujúci rozsudok a stratu zamestnania ako príslušníka polície. Keďže mu hrozil trest odňatia slobody až na desať rokov, jeho nervozita sa pretavovala do konfliktných situácií v rámci manželstva. Keďže žijú v menšej obci, v komunite obyvateľov sa o jej manželovi začalo hovoriť ako o násilníkovi, ktorý bol obžalovaný. V povedomí ľudí zostal zapísaný ako policajt, ktorý napadol bezbranného človeka a bol za to obžalovaný.

20. Na základe vykonaného dokazovania súd posúdil nárok žalobcu na náhradu škody a na náhradu nemajetkovej ujmy ako opodstatnený čo do základu aj čo do výšky.

21. Podľa § 3 ods. 1 písm. a) zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len Zákon č. 514/2003 Z. z.), štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona, pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím.

Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia, zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

Podľa § 4 ods. 1 písm. f) zák. č. 514/2003 Z. z., vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo v správnom konaní.

Podľa § 5 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z., právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

Podľa § 6 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z., ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

Podľa § 15 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z., nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

Podľa § 16 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z. z., ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najneskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

Podľa § 17 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z., uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa ods. 2 cit. ustanovenia, v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa ods. 3 cit. ustanovenia, výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ods. 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na písm. a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, písm. b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, písm. c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, písm. d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

Podľa § 18 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z., náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení osobnej slobody alebo vykonané zadržanie a v konaní v ktorom bolo rozhodnutie zrušené alebo bolo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu.

Podľa odseku 3 citovaného ustanovenia, súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie, ktorá sa určí ako tarifná odmena advokáta. Súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom.

22. Predmetom konania je nárok žalobcu na náhradu škody spôsobenej orgánom verejnej moci v trestnom konaní, pozostávajúci z náhrady trov vynaložených na zastupovanie obhajcom. Žalovaná nárok neuznala čo do základu s odôvodnením, že dôkazy zabezpečené v trestnom konaní svedčili v prospech podania obžaloby na žalovaného a v zmysle § 215 Tr. por. bolo povinnosťou dozorcujúceho prokurátora vo veci podať obžalobu, pričom o vine či nevine môže rozhodnúť len súd.

23. Po vykonanom dokazovaní súd rozhodol, že nárok žalobcu je čo do základu dôvodný a v zmysle § 4 ods. 1 písm. f) zaňho zodpovedá Generálna prokuratúra SR, ktorá koná v mene Slovenskej republiky. Táto skutočnosť nebola medzi stranami sporná a je v súlade s rozsudkom Najvyššieho súdu SR zo 14.10.2015 sp. zn. 8Cdo/289/2014, uverejnený v Zbierke stanovísk NS a súdov SR 1/2016.

24. Keďže bolo preukázané, že voči žalobcovi bolo vznesené obvinenie, sťažnosť voči tomuto uzneseniu bola zamietnutá a prokurátor podal obžalobu, pričom výsledkom trestného konania bola skutočnosť, že bol spod obžaloby oslobodený, súd rozhodol, že nárok uplatnený žalobcom je čo do základu dôvodný. Zároveň bolo preukázané, že žalobca uplatnil žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, ktorá bola odmietnutá a tiež bolo preukázané, že žalobca uhradil trovy právneho zastúpenia, ktoré boli v trestnom konaní účelne vynaložené.

Právne žalobca uplatnený nárok odôvodnil ustanovením § 3 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z., to znamená ako škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci nezákonným rozhodnutím.

Podľa § 6 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z., právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom.

25. Zákon č. 514/2003 Z. z. výslovne neupravuje nárok na náhradu škody v prípade oslobodenia obžalovaného spod obžaloby. Judikatúra súdov však dospela k záveru, že ide o špecifický prípad zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú začatím a vedením trestného stíhania, pri ktorom treba vychádzať z analogického výkladu úpravy najbližšej a to z úpravy zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím. Rovnaký význam ako zrušenie právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť má v tomto zmysle tiež zastavenie trestného stíhania alebo oslobodenie spod obžaloby. Skutočnosť, že nedošlo k zrušeniu rozhodnutia, ktorým sa začína trestné stíhanie na tom nič nemení. Podstata nároku na náhradu škody sa totiž v tomto prípade neviaže na správnosť či nesprávnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní pri začatí trestného stíhania, ale na samotný výsledok trestného stíhania. Uvedené vyplýva z rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/194/2010.

Obdobne Najvyšší súd SR aj v rozhodnutí sp. zn. 4MCdo/15/2009 z 18.10.2010, ktoré bolo zverejnené v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí SR 2/2014 uviedol, že v zmysle hľadiska zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia má zastavenie trestného stíhania rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť. To platí vtedy, ak sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným.

Aj Ústavný súd SR zhodne s judikatúrou súdov poukázal na to, že v materiálnom právnom štáte musí štát niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ak nimi zasiahol do základných práv občana. Pre posúdenie nezákonnosti rozhodnutia nie je rozhodujúce ako orgány činné v trestnom

konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo (nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 540/2016 z 13.12.2016).

Zákon č. 514/2003 Z. z. zakladá objektívnu zodpovednosť štátu v dôsledku čoho sa neposudzuje správnosť rozhodnutia jeho orgánu z hľadiska toho, či pri rozhodovaní porušil právnu povinnosť a škodu zaviniť. Rozhodujúcim kritériom zákonnosti konania vedeného orgánom verejnej moci je výsledok tohto konania. Teda prichádza do úvahy zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, lebo výsledkom trestného konania bolo oslobodenie žalobcu spod obžaloby.

26. Ústavnoprávny základ nároku jednotlivca na náhradu škody v prípade trestného stíhania, ktoré je skončené oslobodením spod obžaloby, je však potrebné hľadať nie len v čl. 46 ods. 3 Ústavy SR a čl. 36 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, ale aj vo všeobecnej rovine aj v princípoch materiálneho právneho štátu. Ak má byť štát považovaný za právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorými zasahujú do základných práv jednotlivca. V takejto situácii nie je rozhodné, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie skutočne v trestnom konaní potvrdilo (rozhodnutie Ústavného súdu SR III. ÚS 754/2016 a obdobne aj tam citované rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 590/08 a IV. ÚS 642/05).

27. Keďže žalobca bol spod obžaloby oslobodený, súd považoval uplatnený nárok čo do základu za preukázaný. Nárok žalobcu na náhradu škody, ktorá žalobcovi vznikla v súvislosti s trovami právneho zastúpenia v priebehu trestného konania nebola medzi stranami sporná, rovnako tak nárok žalobcu na náhradu škody spočívajúcej vo vynaložení finančných prostriedkov na zabezpečenie znaleckého posudku v rámci prebiehajúceho trestného konania. Súd preto v tejto časti žalobe vyhovel v celom rozsahu, lebo žalobca preukázal jednak úhradu nákladov vynaložených na vypracovanie znaleckého posudku a jednak úhradu trov trestného konania. Súd obsahom trestného spisu mal za preukázané, že všetky trovy uplatnené žalobcom boli vynaložené účelne a ich výška za jednotlivé úkony právnej pomoci je v súlade s vyhláškou č. 655/2004 Z. z., tak, ako je to uvedené v bode 15 tohto rozsudku.

28. Mimo samotnej náhrady škody žalobca uplatnil v súlade s ust. § 17 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. aj nárok na nemajetkovú ujmu v peniazoch a to vo výške 5 000 eur. Z tohto ustanovenia vyplýva, že náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch patrí poškodenému za splnenia jediného predpokladu a to, že iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, ktorú preto nemožno uspokojiť inak.

Výška nemajetkovej ujmy sa určuje s prihliadnutím na 1. osobu poškodeného, na jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, 2. na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, 3. na závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, 4. na závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

29. Vo všeobecnosti pod nemajetkovou ujmu je možné s prihliadnutím na rozhodovacia prax súdov rozumieť psychické útrapy, poníženie alebo inú citovú ujmu, ktorú poškodená osoba utrpela v dôsledku trestného stíhania. Právo domáhať sa takejto náhrady sa priznáva každému, komu škoda alebo ujma vznikla ako dôsledok nezákonného rozhodnutia orgánu verejnej moci alebo ako dôsledok nesprávneho úradného postupu takéhoto orgánu.

30. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (t. j. materiálnej satisfakcie) je vždy, v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu existencia závažnej ujmy. Za závažnú ujmu treba považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky, považuje za ujmu značnú. Pritom však nie sú rozhodujúce subjektívne pocity žalobcu, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase (v tej istej situácii, prípadne spoločenskom postavení a podobne) vnímala ja každá iná fyzická osoba. Pokiaľ dôjde k neoprávnenému zásahu, má zásah závažné dôsledky vtedy, keď ním bola v značnej miere znížená dôstojnosť alebo vážnosť fyzickej osoby v spoločnosti alebo do práva na súkromie, pričom tento negatívny následok nie je jediným právne akceptovateľným prejavom závažnosti ujmy spôsobenej fyzickej osoby na týchto chránených právach (rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/30/2017 z 28.11.2017).

31. Výšku nemajetkovej ujmy súd určuje úvahou, avšak nemôže ísť o úvahu nepreskúmateľnú, resp. svojvoľnú. Určenie výšky nemajetkovej ujmy má byť vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkou spravodlivosti. Výška nemajetkovej ujmy nemôže presiahnuť výšku odškodnenia obete násilného trestného činu. Súd podanej žalobe aj v tejto časti vyhovel a to po vykonanom dokazovaní a uvážení všetky skutočnosti, ktoré odôvodňovali jej priznanie.

32. Súd má za to, že samotné konštatovanie porušenie práva nie je v danom prípade dostatočným zadosťučinením vzhľadom na skutočnosť, že žalobcovi bolo vznesené obvinenie ako príslušníkovi Policajného zboru za výkon činnosti pri plnení si služobných povinností. Dĺžka trestného konania v dobe trvania troch rokov je neprimeraná vzhľadom na okolnosti prípadu a už len samotná táto skutočnosť má za následok, že len konštatovanie porušenie práva nie je dostatočnou satisfakciou. Súd zohľadnil aj skutočnosť, že voči žalobcovi sa viedlo aj disciplinárne konanie, resp. konanie o ukončenie činnosti príslušníka Policajného zboru a tak, ako to vyplýva aj zo záverov rozsudku v konaní sp. zn. 1T/33/2017, žalobca bol spod obžaloby oslobodený, lebo konanie malo byť posúdené ako disciplinárne previnenie. Naopak, orgány činné v trestnom konaní vzniesli obvinenie pre zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa s trestnou sadzbou do 10 rokov. Žalobcovi tak hrozil reálne nepodmienečný trest a strata zamestnania. Súd to považoval za závažnú ujmu do práv žalobcu, ktorej následkom je priznanie nemajetkovej ujmy.

33. Pokiaľ ide o samotnú výšku nemajetkovej ujmy, súd vychádzal z kritérií uvedených v ustanovení § 17 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z. z.

Podľa písm. a) tohto ustanovenia je potrebné prihliadnuť na osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje.

Bolo preukázané, že žalobca bol príslušníkom Policajného zboru, do vznesenia obvinenia nebol trestne stíhaným, nebolo voči nemu vznesené disciplinárne previnenie, v práci bol hodnotený kladne. V čase vznesenia obvinenia bol ženatý, mal vo výchove jedno maloleté dieťa a žil v obci, kde ho spoluobčania poznali, vedeli, kde pracuje a ako žije. Zúčastňoval sa primeraným spôsobom spoločenského života.

Pokiaľ ide o písm. b), súd považoval ujmu, ktorá vznikla žalobcovi za závažnú, pretože obvinenie mu bolo vznesené v súvislosti s výkonom povolania. Nešlo o konanie v súkromnom živote žalobcu, ktoré by bolo úmyselné alebo vyvolané nežiaducimi okolnosťami, naopak, žalobca plnil svoje služobné povinnosti ako príslušník Policajného zboru, podal o tom hlásenie a nebol si vedomý neprimeraného zákroku voči zadržanému. Napriek tomu mu bolo vznesené obvinenie.

Pokiaľ ide o písm. c), závažnosť následkov, ktoré vznikli v súkromnom živote, súd ich považoval za veľmi významné, jednak vzhľadom na výpoveď samotného žalobcu, ale aj čestné prehlásenie jeho manželky. Nepochybne bolo preukázané, že následkom vznesenia obvinenia došlo k zhoršeniu rodinných vzťahov žalobcu vzhľadom na jeho nervozitu, výbušnosť, podráždenosť, čo viedlo k hádkam s manželkou. Manželka mu vyčítala konanie, ktoré viedlo k vzneseniu obvinenia a on sám sa musel vysporiadať s tým, že mu hrozí trest odňatia slobody nepodmienečne. Ak by bol právoplatne odsúdený, prišiel by o zamestnanie a o možnosť ekonomicky zabezpečiť svoju rodinu, lebo manželka bola v tom čase na materskej dovolenke a žalobca mal príjem, z ktorého sa zabezpečovali všetky potreby rodiny, ale aj platila hypotéka. Vznesením obvinenia došlo k závažnému zásahu do súkromného života žalobcu aj pokiaľ ide o zdravotnú stránku. Žalobca sa síce nepodrobil psychologickému alebo psychiatrickému liečbe, ale musel brať lieky na upokojenie a lieky na spanie. Musel sa vyrovnáť s postojom spoluobčanov v obci, kde žije, ktorí ho vnímali ako policajta, ktorý bije poškodených a je trestne stíhaný. Ako uviedol žalobca, najvýznamnejším preňho bola hrozba straty osobnej slobody, lebo ako príslušník polície vedel z akého trestného činu je obvinený a tiež vedel, že reálnym následkom uznania za vinného bude strata osobnej slobody v podobe uloženia nepodmienečného trestu odňatia slobody. Počas trvania troch rokov trestného stíhania sa musel žalobca vysporadúvať s touto možnosťou, čo mu bránilo v plnej miere sa sústreďovať na výkon svojho povolania, ale aj na plnenie si povinnosti v kruhu rodiny a pri výchove dieťaťa. Tak, ako uviedol žalobca, veľa času musel stráviť aj na výsluchoch, ktoré sa konali mimo miesta jeho trvalého bydliska. S tým boli spojené nie len materiálne náklady, ale aj čas, ktorý nemohol venovať rodine a pri príprave na jednotlivé výsluchy bol v zlom psychickom rozpoložení. V práci mu neboli vyplácané odmeny a nebolo umožnené vykonať previerku NBU, čím sa mu znemožnil kariérny pohyb.

Súd prihladol aj na situáciu, že žalobca bol príslušníkom Policajného zboru, od ktorého sa očakáva vo verejnosti bezúhonné správanie a počas celej doby trestného stíhania sa naňho hľadelo ako keby bezúhonným nebol. Široká verejnosť totiž nevníma zásadu prezumpcie neviny, takže je potrebné vyčkáť na výsledok trestného konania. Na žalobcu sa vzhliadalo ako na príslušníka polície, ktorý spáchal trestný čin, aj keď mu to nebolo ešte preukázané.

Takúto ujmu by musel každý považovať za závažnú, trvajúcu dlhú dobu, lebo výsledok trestného stíhania bol známy až po troch rokoch. Žalobca bol počas tejto doby vystavený enormnému psychickému tlaku, uviedol, že strácal vieru v spravodlivosť a zákonnosť a nevedel sa vyrovnáť so skutočnosťou, že mu hrozí vysoký trest odňatia slobody.

Pokiaľ ide o písm. d), závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení, je potrebné konštatovať, že po vznesení obvinenia žalobca prestal navštevovať spoločenské podujatia a negatívnym dopadom naňho bolo aj správanie sa niektorých spoluobčanov v obci. Rovnako tak na pracovisku musel vysvetľovať spolupracovníkom svoje postoje v rámci prebiehajúceho trestného stíhania a vyrovnáť sa s tým, že niektorí ho ľutovali a niektorí, naopak, odsudzovali.

34. Zohľadňujúc všetky hore uvedené argumenty súd podanej žalobe vyhovel a priznal žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 5 000 eur, lebo ju považoval za primeranú okolnostiam, za ktorých obvinenie bolo vznesené, následkom ktoré táto skutočnosť vyvolala a najmä výsledku, ktorým bolo oslobodenie žalobcu spod obžaloby, avšak až po troch rokoch trvania trestného stíhania.

35. Žalovaná v priebehu konania vzniesla aj námietku premlčania uplatneného nároku, ktorú však bližšie nešpecifikovala.

Podľa ustanovenia § 19 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z., právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie.

Podľa § 1 zák. č. 62/2020 Z. z., o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, lehota ustanovená právnymi predpismi v súkromnoprávných vzťahoch na uplatňovanie alebo bránenie práv na súde, uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu alebo zániku práva, v čase odo dňa účinnosti tohto zákona do 30.4.2020 neplynú. Zákon nadobudol účinnosť dňom vyhlásenia, t. j. 27.3.2020 a do 30.4.2020 neplynuli lehota, uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu práva.

Rozsudok sp. zn. 1T/33/2017, ktorým sa žalobca dozvedel, že došlo ku škode, nadobudol právoplatnosť dňa 27.6.2018. Lehota na uplatnenie nároku by tak uplynula dňom 27.6.2021. Žaloba bola podaná na súd dňa 30.6.2021.

Podľa ustanovenia § 19 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z. z., lehota neplynie počas predbežného prerokovania nároku podľa § 15. V danom prípade lehota neplynula od 18.3.2019, kedy žalobca uplatnil nárok na predbežné prerokovanie nároku a do 27.5.2019, kedy žalovaná tento nárok neuznala. Navyše došlo aj k prerušeniu plynutia premlčacej lehoty v zmysle zák. č. 62/2020 Z. z. od 27.3.2020 do 30.4.2020. Uplatnený nárok tak nebol premlčaný.

36. Žalobca žiadal priznať aj úrok z omeškania o výške 5 % ročne a to tak zo sumy 1 333,12 eur, ktorú uplatnil ako nárok na náhradu škody ako aj zo sumy 5 000 eur, ktorá bola uplatnená ako nemajetková ujma a to od 27.6.2018.

37. Podľa § 517 ods. 2 OZ, ak ide o omeškanie splnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania.

Podľa § 16 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z. z., lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najneskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr. Keďže žalovaná neuspokojila

nárok žalobcu na náhrady škody písomným oznámením z 27.5.2019 súd priznal žalobcovi aj nárok na úrok z omeškania a to v súlade s § 3 vyhlášky č. 87/1995 Z. z., teda o 5 percentuálnych bodov vyššie ako je základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. V danom prípade je to 5 % ročne.

Súd však zamietol žalobu v prevyšujúcej časti a to týkajúcu sa nároku žalobcu na priznanie úroku z omeškania zo sumy 5 000 eur, ktorú žiadal ako nemajetkovú ujmu. V danom prípade výška nemajetkovej ujmy závisela od rozhodnutia súdu a teda až právoplatným rozsudkom sa žalovaná dozvie, v akej výške má žalobcovi nemajetkovú ujmu zaplatiť. Splnením nemajetkovej ujmy sa tak nemohla dostať do omeškania a preto žalobcovi nárok na náhradu úroku z omeškania z tejto nemajetkovej ujmy nepatrí, preto tento nárok súd zamietol.

38. O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Žalobca bol úspešný v rozsahu 100 % a preto mu súd vo vzťahu k žalovanej priznal právo na náhradu trov konania v celom rozsahu s tým, že o výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením, ktoré vydá po právoplatnosti tohto rozsudku vyšší súdny úradník a to v súlade s ustanovením § 262 ods. 2 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.